ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
15de jaargang
nr. 89 (5)
sept.–okt. 1984

EERSTE ESPERANTOBOEKENWINKEL IN ANTWERPEN

Op 1 september gaat een permanente Esperantoboekenwinkel in Antwerpen open. Een en ander kwam tot stand door de samenwerking van de Vlaamse Esperantobond (FEL) enerzijds en de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA) anderzijds. In de boekenwinkel zijn reeds enkele honderden diverse titels aanwezig die zowel ter plaatse kunnen gekocht (en ingekeken!) worden als per post besteld.

Reeds geruime tijd waren er besprekingen aan de gang tussen het bestuur van FEL en dat van FLEJA over een gezamenlijke boekendienst om het hoofd te kunnen bieden aan een concurrentiële boekenhandel waarvan de winst helaas niet ten goede komt aan de Esperantobeweging in Vlaanderen. Een van de eerste resultaten was de oprichting van het postorderbedrijf van FEL/FLEJA dat reeds sinds 1 januari 1984 opmerkelijke resultaten boekt. Verder werd overeengekomen dat op congressen en bijeenkomsten FLEJA voor de boekenverkoop zal zorgen. De winst hiervan komt integraal ten goede aan de actie voor Esperanto onder de jongeren van het Vlaamse land.

Vanaf 1 september start dan een derde initiatief: voor wie er niet van houdt boeken per post te bestellen en voor wie niet geregeld op Esperantocongressen of -bijeenkomsten verschijnt, bestaat de mogelijkheid rustig boeken in te kijken en aan te kopen in het Esperantocentrum te Antwerpen (Frankrijklei 140) en dat iedere vrijdag tussen 19 en 20 u. Als dit initiatief een succes wordt, zullen de openingstijden uiteraard verlengd worden.

Op het ogenblik bevinden er zich in de boekenrekken honderden werken in alle genres, en dat maar eventjes voor een waarde van bijna een half miljoen frank! Wie daarin niet zijn gading vindt... die kan natuurlijk ook nog boeken bestellen. De prijzen liggen bovendien zeer gunstig. De catalogusprijs (dit wil zeggen, de prijs zoals hij in guldens voorkomt in de catalogus

(vervolg op blz 2)

ESPERANTO - PANORAMA
Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redaktie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen,
Gewoon abonnement: 100 fr. in België, 6.60 *f* in Nederland en 125 fr. of 8.25 *f* voor alle andere landen.

Steunabonnement: 200 fr. in België, 13.20 *f* in Nederland en 250 fr. of 16.50 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 400 fr. in België, 26.40 *f* in Nederland en 500 fr. of 33 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 800 fr. in België, 52.80 *f* in Nederland en 1 000 fr. of 66 *f* voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2500 fr. in België, 165 *f* in Nederland en 2500 fr. of 206.25 *f* voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 5000 fr. in België, 330 *f* in Nederland en 6250 fr. of 412.50 *f* voor alle andere landen.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0.90 per woord.
Identiek advertenties in 6 opeenvolgende nummers 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reduktie voor Esperanto-organizaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig).
(* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redakteurs
Anne Tilmont en Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt worden gefaktureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redaktie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redaktie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van diskussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redaktie wordt gezonden.

ESPERANTO - PANORAMA

BONDSNIEUWS

Dank aan onze schenkers

Vorige stand	*87078*
A. Lödör*	1000
C. Peeters	2000
E. de Keyzer	1250
M. Nagels	1000
G. Leibovitche	1000
G. Baeyens	2000
M. de Handsetters	1000
Janssens-Peeters	150
E. D'Hondt	7400
Anoniem	19615
H. Mesdom	150
L. Demesmaeker	200
L. Peeters	60
„La Verda Stelo"	1190
P. de Roover	300
R. de Roover	300
J. Bovendeerd	200
S. de Weerd	200
W. de Smet*	1000
G. Leibovitche*	1000
R. Gerard*	1000
R. de Roover*	1000
L. de Bruyne*	1000
Nieuwe stand	*131093*

*Giften met een sterretje aangeduid werden geschonken voor de Klubo 100.

Boekenwinkel

(vervolg van blz 1)

van UEA, + 6% BTW) wordt vrijwel nooit aangerekend, tenzij bij zeldzame of weinig gevraagde werken. In alle andere gevallen krijgen leden van FEL of FLEJA automatisch een reductie van 5 tot 50%, afhangend van de voorwaarden die kunnen worden bedongen bij de uitgevers. Bovendien kent u de FEL-garantie: mocht u een boek in de normale boekhandel (dus niet de tweedehandsboekhandel bijv.) goedkoper aantreffen, meld het ons dan en wij betalen u het verschil met de glimlach terug!
Voor wie zich voor boeken interesseert, bestaat ook het tijdschrift *Librovermeto*, een maandelijks blad in het Esperanto dat gratis wordt toegezonden aan ieder die erom verzoekt.
Veel leesgenot!

Meer dan 100 000 fr. voor FEL
Dertien vrijwilligers voerden hoogstnodige schilderwerken en herstellingen uit aan de achtergevel van het Esperantocentrum in Antwerpen, in mei, juni en juli. Op die manier slaagden zij erin een besparing van meer dan 100 000 fr. te realiseren, ten voordele van de Vlaamse Esperantobond. Te hunner ere richt FEL een receptie in op vrijdag 21 september in het Esperantocentrum. Iedereen is van harte welkom. Uw aanwezigheid is een vorm van appreciatie voor het geleverde werk.

Durft u geen Esperanto spreken?
Heel wat nieuwelingen, vooral zij die Esperanto thuis studeerden, durven nauwlijks Esperanto spreken bij gebrek aan ervaring. Om die vrees te overwinnen zal een conversatie-weekeind worden georganiseerd o.l.v. de Nieuwzeelander Stefan MacGill op 29 en 30 september, telkens van 10 tot 17 u. in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. Enkel de *tien eerste personen* die het cursusgeld betaalden, kunnen worden aanvaard. De prijs bedraagt 500 fr. voor leden van FEL en 700 voor niet-leden, te storten op rek. 000-0072654-01. Wie betaald heeft maar toch niet bij de tien eerste behoort, krijgt uiteraard zijn geld teruggestort!

Eentalige identiteitskaart
Onze lezers zullen zich herinneren dat de Vlaamse Esperantobond had geprotesteerd tegen het voornemen van de Belgische staat, om de nieuwe Europese identiteitskaarten tweetalig te maken, namelijk Engels en de streektaal. Wij weten niet of dat protest gewicht in de schaal heeft geworpen. Wel is het zo dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht is ingegaan op de klachten en het voornemen van de Ministerraad onwettig heeft genoemd. De Europese identiteitskaarten zullen dus, althans in België, eentalig blijven: Nederlands in Vlaanderen en Frans in Wallonië. In een tweetalig gebied mag de houder van de kaart zelf de taalkeuze maken.

Ligt er bij u geld in de kelder?
Neen, natuurlijk niet. Wie bewaart er nu geld in de kelder? Maar toch, hebt u daar misschien nog oude fotonegatieven waar je zeker toch geen afdrukjes meer laat van maken? Of enkele röntgenfoto's van tien jaar geleden toen je tijdens een skivakantie je pols had gebroken?
Als je zulke dingen nog bezit, schenk ze dan aan het Esperantocentrum, Frankrijklei 140 te Antwerpen. Wij halen het zilver daaruit en de winst van de verkoop gaat naar de Esperantobeweging. Zo verkochten we dit jaar al **voor 7000 fr.** zilver!
Bovendien aanvaarden we in dank van fotoamateurs gebruikt fixeer. Als het over grote hoeveelheden gaat, geef ons dan een seintje, en wij laten het ophalen!
Wie kent er radiologen die slechte röntgenopnamen weggooien? Vraag hen of je ze niet mag hebben. Ook die kunnen we bij u ophalen als het over grotere hoeveelheden gaat.
Hartelijk dank!

Grote concurrent voor Esperanto?
Vele esperantisten hebben tijdens de vakantieperiode van vrienden of kennissen zeker de zin te horen gekregen: „Weet je het al van die nieuwe taal? Zij zou veel beter dan Esperanto zijn!". Zij verwezen waarschijnlijk allen naar berichten die in de pers verschenen over Adli, een taal waar een Frans ingenieur 30 jaar heeft aan gewerkt.
Wij hebben alle respect voor de moed en het volhardingsvermogen van de heer Piras. Wel is het vreemd dat de grote „nieuwigheden" die in zijn taal verwerkt zitten, niet zo nieuw zijn als hij beweert.
„Alle woorden in het Adli komen voort uit bestaande talen" zo zegt hij. Hiermee bewijst hij alleen maar dat hij nooit heeft gehoord van Esperanto, noch van Interlingua, Ido, Volapük of van vele andere plantalen die de laatste honderd jaar het levenslicht zagen, want praktisch alle zijn ze gebaseerd op andere talen.
„Er zijn in Adli geen synoniemen" is zijn volgende argument: „de drie betekenissen van het Franse ‚le temps' (het weer, de tijd, het tempo) worden door drie aparte woorden vertaald...". Ieder beginnend Esperantoleerling zou aan Piras kunnen vertellen hebben dat ook in de taal van Zamenhof er drie woorden zijn voor die drie begrippen, namelijk *la vetero* (Nl. weder, Dui. Wetter, Eng. weather enz.), *la tempo* (Nl. tijd) en *la takto* (Nl. maat, Dui. Takt).
„Adli is rijk genoeg om in internationale conferenties te worden gebruikt" is zijn laatste argument. Een vlugge blik in het *International Directory of Conventions* had hem verteld dat ook het Esperanto jaarlijks in honderden conferenties wordt gebruikt. Waarom dan dertig jaar aan iets werken dat reeds bestaat?

Wandelen, wijn proeven en naar Iguanodons kijken...
In de Antwerpse Esperantogroep werd reeds enkele keren met veel succes een degustatieavond georganiseerd door het wijncoöperatief Serco uit Hoeilaart. Goede wijn behoeft geen krans, dus werden er plannen gesmeed voor een tegenbezoek op zondag 30 september. Het wordt een volledig dagje uit met een gevuld programma, o.a ook een bezoek aan het Brussels Natuurhistorisch Museum o.l.v. Wim de Smet, bezoek aan het heemkundig museum van Hoeilaart, middagmaal in het wijncoöperatief enz. Wie 's middags wil eten wordt verzocht op voorhand te reserveren bij Anne Tilmont of Leo de Bruyne, Europees Esperantocentrum, Montoyerstraat 37 bus 24, 1040 Brussel, waar ook alle verdere inlichtingen kunnen worden gekregen.

Vlaams-Nederlands Jongerentijdschrift
Jongeren Esperanto-Nieuws wordt in Nederland en Vlaanderen aan vele leden en sympathisanten gestuurd. De redaktie is in handen van de beide Esperanto-verenigingen. Het valt echter te betreuren dat het vlaamse tekstaandeel vaak al te mager blijkt. Wie wil dat mee verhelpen? Redak-

AALST

Esperantogroep "La Pioniro" ☆

Inlichtingen: de heer E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 77.44.97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

Cursussen: avondcursus voor beginners vanaf september. Vraag inlichtingen.

ALKMAAR

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.

Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.

Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep „La Verda Stelo", v.z.w. ☆

Inlichtingen: Iedere donderdag van 20 tot 22 u. in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, Antwerpen. Voor dringende zaken buiten deze periode ☎ (03) 234.34.00 ⌀ (kantooruren) of 440.30.92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: hebben plaats in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140 (1ste verdieping), 2000 Antwerpen, telkens om 20 u. Het clublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

3 sep.: Start Esperantocursussen. Zie Esperanto-Panorama 5bis blz. 3.

7 sep.: „La vivo en La Verda Stelo kaj en FEL", brainstorming door de hr. Ray Gérard

14 sep.: INTERNATIONALE AVOND: Stefan MacGill spreekt over „Ŝinkansen, ŝamisen', trombon'" of in het Nederlands: Japanse technologie, treinen, cultuur en contrasten in Japan.

17 sep. (maandag): conversatieavond.

21 sep.: Receptie aangeboden door de Vlaamse Esperantobond, ter ere van de vrijwilligers die schilderwerken aan de achtergevel van het Esperantocentrum hebben uitgevoerd (zie ook onder „Bondsnieuws").

28 sep.: „Testu vian gustokapablon": een reeks tests o.l.v. mej. Ils Jacques en de hr. Paulus Dorlas.

29 en 30 sep.: „Konversaciiga semajnfino" o.l.v. de hr. Stefan MacGill (zie ook onder „Bondsnieuws").

5 okt.: Unicef en ontwikkelingssamenwerking, voordracht met dia's door mevr. Mia Versmissen.

12 okt.: INTERNATIONALE AVOND: „Matematiko en Antikvo", voordracht door de hr. Angelos Tsirimokos (Griekenland).

19 okt.: „Dialektoj, lingvoj ktp.", voordracht door de hr. Emiel van Damme (Brussel).

26 okt.: „La lingvaj konsekvencoj de la koloniigo" - voordracht door de hr. Edward Symoens.

2 nov.: „Du por dek du" - taalkwis o.l.v. de hr. Jan Bovendeerd.

Vlaamse Esperantobond

Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, ☎ (03) 234.34.00 ⌀

Kantooruren: Van 9.00 tot 12.30 en van 13.30 tot 17.00 u. Op vrijdag bovendien van 19.00 tot 20.00 uur.

ARNHEM

NEA-Sekcio

Inlichtingen: de heer A. van den Brul, C. Lourdonlaan 2, Rozendaal (Gld.), ☎ (085) 64.86.09.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo

Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t.h.v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, ☎ (02510) 31079. De groep is onafhankelijk.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1.

BODEGRAVEN

Stichting Esperanto bij het Onderwijs

Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco" ☆

Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.

Bruĝa Grupo Esperantista – Reĝa Societo ☆

Inlichtingen: R. Rotsaert, Visspaanstraat 97, 8000 Brugge, ☎ (050) 33.00.04.

Jeugdverantwoordelijke: André Ruysschaert, Ganzestraat 66, 8000 Brugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44

Europees Esperantocentrum

Inlichtingen: Montoyerstraat 37 b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95. (antwoordapparaat).

DEN HAAG

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)

Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.

Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEVENTER

NEA-Sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, ☎ (05700) 18304.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DEURNE

Arbeidersesperantisten

Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 b 2, 2100 Deurne.

Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, Spanhovenstraat.

DRACHTEN

Esperantocentrum

Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, ☎ (05120) 10.851

Cursussen: voor beginnelingen en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

Esperantogroep Edegem ☆

Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in Aktiviteiten- Centrum „Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-Grupo „La Progreso" ☆
Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, ☎ (091) 30.16.77.
Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in de A.S.L.K., ingang Korte Meer, te Gent.
Cursussen: zie Esperanto-Panorama nr. 5bis, blz. 4.

GRONINGEN

NEA-Sekcio
Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)
Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, ☎ (050) 77.59.54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-Sekcio „Komprenado faras pacon"
Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 28.46.02.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆
Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt. ☎ (011) 25 34 67.
Bijeenkomsten: In het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.
1 en 2 sep.: Informatiestand tijdens de jaarlijkse Info- en Hobbybeurs in het Culturele Centrum. Telkens gratis toegankelijk van 10 tot 20 u
10 sep.: Analyse van Esperantoteksten voor gevorderden.
13 sep.: 1ste les Esperanto voor beginners.
20 sep.: 2de les Esperanto voor beginners.
24 sep.: Kwisprogramma.
27 sep.: 3de les Esperanto voor beginners.
4 okt.: 4de les Esperanto voor beginners.
8 okt.: Analyse van Esperantoteksten voor gevorderden.
11 okt.: 5de les Esperanto voor beginners.
18 okt.: 6de les Esperanto voor beginners.
22 okt.: Dia's over Italië.
25 okt.: 7de les Esperanto voor beginners.

Esperantocursus
Zoals gewoonlijk beginnen we ook dit seizoen met een nieuwe snelcursus Esperanto voor beginners. In tien lesavonden, telkens van 19.30 tot 22 uur. krijgen de cursisten een volledig overzicht van de grammatica en een ruime basiswoordenschat. Inschrijvingen kosten 1000 fr., alle cursusmateriaal inbegrepen.

Oefeningen voor gevorderden
Speciaal voor de oud-cursisten van onze snelcursussen hebben we één avond per maand voorbehouden aan oefeningen voor gevorderden. Hierbij worden Esperantoteksten geanalyseerd en besproken in kleine groepjes onder leiding van een meer ervaren esperantist. Daar het een clubactiviteit betreft, is de deelname uiteraard gratis. Alleen de fotocopies van de teksten zouden dienen betaald te worden. Eventuele liefhebbers om zo een groepje te leiden, kunnen zich in verbinding stellen met A. Claesen.

HILVERSUM

NEA-Sekcio „Dreves Uiterdijk"
Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, ☎ (035) 43.320

FLE-Sekcio
Inlichtingen: Mevr. M.Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo ☆
Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het parochiecentrum van Heide.
De laatste donderdag van september: Foto's vertellen.
De laatste donderdag van oktober: Discussie over Esperanto in het Verenigd Europa.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-Grupo
Inlichtingen: Sally en Dries Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, ☎ (01102) 1563.

KORTRIJK

La Konkordo ☆

Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, ☎ (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum. ☎ (058) 88.28.10.
Bijeenkomsten: donderdag om de 14 dagen om 15.00 uur in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 ☆

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.
Bijeenkomsten: Nieuw conservatorium, Koning Albertlaan 52, Leuven.

- Merkredon la 12an de sep.: Vespero 2000 (19.30-21.30 h); prelego de Marie-Thérèse Henquinez pri „Esperanto, kion mi povas fari per tio?"
- Merkredon la 10an de okt.: Vespero 2000 (19.30-21.30 h); prelego de Françoise Gultentops pri „Kaktoj".
- Merkredon la 17an de okt.: Informatieavond (19.30-21.30 h) over Esperanto (en la nederlanda), kun diapozitivoj.
- Merkredon la 19an de okt.: Komenciĝo de vesperkurso por progresantoj (dua jaro, post komenca vesperkurso). 2an kaj 3an merkredojn de la monatoj septembro ĝis junio de la 19.30 ĝis la 21.30 h. 300 fr. por membroj, 500 fr. por nemembroj.
- Sabaton kaj dimanĉon la 20an kaj 21an de okt.: rapidkurso (8.00-12.00 h kaj 13.00-17.00 h), antaŭaliĝo deviga (ĉe Esperanto 2000); 500 fr., inkl. tekston. Oni sendu la monon al 734-3331944-03 de Esperanto 2000, Leuven. Tiu sendo validas kiel aliĝo.
- Merkredon la 24an de okt.: Komenciĝo de vesperkurso por komencantoj, kiu daŭros 15 semajnojn (krom kristnaskferioj), ĉiam de 19.30 ĝis 21.30 h. Gvidas Eric Belpaire. Prezo 750 fr., inkl. kursotekstojn.

LIMBURG

Esperanto Limburg ☆

Inlichtingen: Justus Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, ☎ (011) 22.74.23.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: de heer R. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Katheliјne-Waver, ☎ (03) 231.17.90.
Bijeenkomsten: de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN

Esperanto-Klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM

Esperanto-Grupo Merkurio

Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200.

FLE-Afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, ☎ (010) 19.82.01.
Bijeenkomsten: iedere donderdag, Brabantsestraat 12. Eventueel telefoneren tussen 20 en 22 u.

SAT-Rondo

Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, ☎ (010) 66.30.73.

PTT Esperanto-Grupo „Esperanto estu nia celo" – NEA-Sekcio

Inlichtingen: de heer L. van Duijn, Touwslagersstraat 6A, 3061 VX Rotterdam.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. in

De boekendienst van FEL/FLEJA: een jong bedrijf in volle expansie!

Met meer voordelen voor U!

→ *Alle* Esperantoboeken vlug leverbaar
→ *Lagere* verzendingskosten
→ *Van 5 tot 50 %* vermindering voor leden van FEL en FLEJA!

Ziehier een keuze uit onze leer- en woordenboeken:

● «Esperanto-leerboek» (Zondervan & Manders). — Een leerboek volgens het klassieke systeem. — *Catalogusprijs:* 330 fr. / *FEL-prijs:* **280 fr.**

● «Esperanto snel assimileren» (De Smet). — Een Esperantoleerboek speciaal voor universitairen. — *Catalogusprijs:* 540 fr. / *FEL-prijs:* **395 fr.**

● «Esperanto voor moderne mensen» (Kempeneers). — Leerboek volgens de grammaticale methode, met oplossingen van de oefeningen. — *Catalogusprijs:* 330 fr. / *FEL-prijs:* **260 fr.**!

● «La Komencanto» (De Bruin). — Een eenvoudig leerboek; zeker het meest verkochte. — *Catalogusprijs:* 102 fr. / *FEL-prijs:* **94 fr.**

● «Zakwoordenboekje Esperanto» (De Wit) — Een beknopt maar handig woordenboek, met beknopte grammatica. — *Catalogusprijs:* 102 fr. / *FEL-prijs:* **90 fr.**

Hoe bestellen?

Systeem 'A' (= afhalen). U bestelt schriftelijk of telefonisch. Na enkele dagen krijgt U bericht vanaf wanneer U de bestelde boeken kunt afhalen. U betaalt bij levering zonder enige toeslag.
Systeem 'O' (= opzenden). U bestelt telefonisch of schriftelijk. Wij zenden U de boeken. U betaalt die + de prijs van de werkelijke verzendingskosten na ontvangst van de factuur.

Slechts één adres:

Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00
's Avonds telefoneren is veel goedkoper.
Ons automatisch antwoordapparaat zal dan uw bestelling noteren.

Wat als U geen lid bent van FEL?

De speciaal lage prijzen gelden enkel voor leden van de Vlaamse Esperantobond. Maar geen nood: als U geen lid bent, kunt U bij uw eerste bestelling 200 fr. extra betalen. Voor die prijs bent U lid tot eind 1984 met alle voordelen daaraan verbonden! — Wij trachten onze prijzen zo laag mogelijk te houden om de verkoop van het Esperantoboek te stimuleren. Mocht U onze boeken in de normale boekhandel toch goedkoper aantreffen, verwittig ons dan, en wij betalen U het verschil met de glimlach terug!

het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

ST.-NIKLAAS
Esperantogroep St.-Niklaas ☆
Inlichtingen: Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.33.88 of (03) 772.57.42.

TESSENDERLO
Esperantogroep Tessenderlo ☆
Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.
Bijeenkomsten: elke 4de woensdag.

TIENEN
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

TILBURG
Esperanto Tilburg
Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.

TURNHOUT
Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.

WILRIJK
Esperantogroep Wilrijk ☆
Inlichtingen: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05

WIJLRE
Esperantogroep Marnolando
Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, ☎ (04450) 1248.
Bijeenkomsten: zaterdags middags.

ZAANSTREEK
Esperanto-Centrum
Inlichtingen: postbus 433, 1500 EK Zaandam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*.

Politieke verantwoordelijken in China en Zweden spraken Esperanto

Door de officiële invoering van de internationale taal Esperanto als keuzevak in de instellingen van het hoger-, universitair, en postuniversitair onderwijs, neemt de kennis van deze taal in China meer en meer uitbreiding. Als anecdote is het vermeldenswaard dat er vorig jaar in Peking een ontmoeting heeft plaatsgevonden tussen Ingemund Bengtsson, voorzitter van het Zweedse parlement, en Chu Tunan, lid van het Permanent Comité van het Chinese Parlement en vice-voorzitter van de Chinese vereniging voor vriendschap met andere landen. Hun gesprekken verliepen in het Esperanto.

Europees Bureau voor minderheidstalen
Het jongste communautair overlegorgaan, nl. het Europees Bureau voor Minderheidstalen, heeft een uitgebreid programma voorgesteld ten voordele van communautaire burgers die een andere taal spreken dan de officiële „werktalen", – het Frans, het Engels, het Duits, het Italiaans, het Nederlands, het Deens en het Grieks.
Het bureau werd in mei 1982 krachtens een resolutie van het Europese Parlement opgericht. De stuwing kwam van enkele jaren vroeger toen in een resolutie het Iers Europees Parlementslid John Hume een beroep deed op EG-steun aan minderheidstalen, wat leidde tot het in 1981 door het Italiaans parlementslid Gaetano Arte opgesteld verslag. Het adviseerde dat de gemeenschap en haar instellingen bepaalde fundamentele rechten zouden erkennen van personen die regionale en minderheidstalen spreken, in het bijzonder met betrekking tot het onderwijs, de openbare administratie en de massamedia.
De „minderheidstalen" komen in verschillende vormen voor. Naar schatting hebben 30 miljoen Europese burgers een andere moedertaal dan de zeven officiële werktalen. Men kan volgende gevallen onderscheiden:
– kleine nationale gemeenschappen binnen een grotere staat, bv. de bewoners van Wales of de Bretoenen,
– kleine onafhankelijke staten waarvan de nationale taal niet erg verspreid is, bv. Ierland,
– gemeenschappen die een minderheidstaal spreken maar die zichzelf niet als een nationale groep in de gewone betekenis van het woord beschouwen, bv. de Ladino's in de Alpen.
Een vierde categorie zou ook in aanmerking genomen moeten worden: extra-territoriale minderheden die andere dan hun eigen taal moeten spreken, bv. de Deenstaligen van Schleswig-Holstein of de Franstalignen van Val d'Aosta.
Als men de vier categorieën samen beschouwt, schijnen wel 20 dergelijke taalminderheden in de Gemeenschap te bestaan. In bepaalde gevallen kan er een probleem van definitie rijzen: is de nationale taal van de Luxemburgers een aparte taal of slechts een gemengd dialect? Moet men de historische talen van Cornwall en het eiland Man steeds als een levende taal beschouwen, hoewel er slechts een paar tientallen mensen de taal nog spreken?
Deze en veel andere gevallen zijn nauwkeurig besproken in de gezaghebbende studie van Meic Stephens: *Linguistic Minorities in Western Europe* (Taalminderheden in West-Europa – Gomer Press 1976).
De eerste taak van het Bureau was een centraal orgaan op te richten en comités die het Bureau in de lidstaten zouden vertegenwoordigen. Dit is thans omzeggens verwezenlijkt. In zeven lidstaten zijn voor 't ogenblik comités operationeel en besprekingen lopen in de drie overblijvende lidstaten (Luxemburg, Denemarken, Griekenland). De Ierse vertegenwoordiger, Donall Ó Riagain, werd verkozen als voorzitter van het Bureau dat een kantoor in Dublin geopend heeft. De financiering is ingeschreven op post 636 van de begroting van de Commissie hoewel het bedrag ervan nog steeds niet ingevuld is. Het Bureau heeft een consultatief statuut bij de communautaire instellingen.
Hoe staat het met het eigen programma van het Bureau? Het begint met een paar bescheiden stappen: het uitgeven van een meertalig blad (*Contact Bulletin* – het eerste nummer ervan is al verschenen) en het organiseren van een reeks studiebezoeken voor deze zomer. Iedere studiereis zal het mogelijk maken voor een groep samengesteld uit vertegenwoordigers komend uit verschillende landen de ervaring van één bepaalde taalgroep grondig te onderzoeken, door zich over hun problemen te informeren. Men verwacht zo lessen te trekken uit de aldaar gevonden oplossingen.
Het Bureau voert ook een onderzoek uit over het voorschools onderwijs in de peuterscholen binnen de hele Gemeenschap, in het bijzonder wat de minder gebruikte talen betreft. Men hoopt dat uitslagen van dit onderzoek zullen klaar zijn om ze te kunnen bespreken tijdens een seminarie dat gepland is tegen de lente van volgend jaar.
Deze studie zou te zijner tijd kunnen worden uitgebreid om de taalproblemen in het lager onderwijs erin op te nemen.

1985 werd tot Internationaal Jaar van de Jeugd uitgeroepen en het Bureau hoopt bij die gelegenheid een rally te organiseren (misschien in Wales) voor jeugdgroepen die minderheidstalen gebruiken.
Besprekingen over samenwerking onder uitgevers van minder gebruikte talen hebben ook plaatsgevonden met als doel gezamenlijke uitgaven en andere ondernemingen tot stand te brengen. Dit zou kunnen leiden tot de oprichting van een gemengd permanent comité van uitgevers.
Dit zijn slechts enkele projecten die het Bureau te zijner tijd hoopt te realiseren. Er is geen gebrek aan ideeën. Maar het beperkte budget zou wel een rem kunnen zijn op sommige initiatieven. De voorzittr van het Bureau, Donall Ó Riagain is ervan overtuigd dat een goed doordacht programma waarschijnlijk de noodzakelijke steun van de Gemeenschap zal krijgen, gezien de goede wil die het Parlement en de Commissie al hebben getoond.
Voor 't ogenblik bestaan er nationale comités in zeven landen. Voor het Belgisch Comité kan men contact nemen met de heer Yvo Peeters, Lenoirstraat 13, Brussel.

(Europa-bericht, juli 1984)

Over toestanden en problemen in Nederland krijgen wij de laatste tijd vrij weinig kopij voor Esperanto-Panorama. Wie doet daar wat aan?

teur André Ruysschaert ontvangt in dank alle vlotte pennehulp (kongresverslagen, eigen werk, beleidssuggesties, verslagen van plaatselijk klubleven... kortom, interessante onderwerpen genoeg). Zend je bijdrage naar: André Ruysschaert, Ganzenstraat 66, 8000 Brugge.

ORL-congres in Antwerpen

In de loop van juni werd in Antwerpen het wereldcongres van ORL-artsen gehouden. ORL is de internationale afkorting voor het iets lastige woordje otorinolaringologie, de geneeskunde van het oor, de neus en de keel. Een van de thema's van het wereldcongres dat ons vooral interesseerde was de creatie van een gemeenschappelijke vaktaal waarin definities en termen in verband met anatomie, pathologie en chirurgie van het middenoor worden gestroomlijnd. ORL-specialisten over de hele wereld gebruiken weliswaar dezelfde termen, maar die dekken diet overal exact dezelfde betekenis of worden niet altijd identiek geïnterpreteerd.

Prof. Dr. Marquet, voorzitter van het organiserend comité: „Men moet die wereldwijde vaktaal ook als een winstpunt voor ontwikkelingssamenwerking zien. Wanneer ORL-specialisten in ontwikkelingslanden nauwkeurig kunnen rapporteren, wordt het mogelijk een gezondsheidsprogramma efficiënt uit te bouwen. Alleen als goede communicatie bijdraagt tot een juist situeren van de problemen kan optimaal resultaat worden bereikt. De juiste taal wordt op die manier een waardevol instrument voor een brede gezondheidsstrategie."

Ter gelegenheid van dit wereldcongres organiseerde de Internationale Federatie van Otorinolaringologische Verenigingen ook een enquête onder ORL-specialisten over de hele wereld. Aan die enquête werd meegewerkt door UMEA, de Universala Medicina Esperanto-Asocio. Aan UMEA verklaarde Prof. Dr. Marquet: „Wij danken u ten zeerste voor de geboden medewerking waardoor wij inderdaad gegevens bekwamen die ons anders niet zouden bereikt hebben.". UMEA zorgde o.a. voor rapporten uit IJsland en Sri Lanka.

Taalkundige records

Hoewel talen leren voor velen een nachtmerrie is, maken anderen er een hobby van, en leren er iedere maand als het ware een nieuwe bij. De persoon die de meeste talen spreekt zou een Sovjetrussisch ingenieur zijn, die er meer dan honderd op zijn actief heeft. Het „Guinness Book of Records" vermeldt die bolleboos echter niet, omdat zij uitsluitend registreren wat zij zelf hebben kunnen vaststellen. En de Sovjetunie wil hiervoor geen toelating geven. De kampioen die officieel geregistreerd staat, is George Campbell van de BBC Overseas Service die vloeiend 39 talen spreekt. Tweede genoteerd staat George Henry Schmidt, directeur van het terminologisch centrum van de Verenigde Naties, die er vloeiend 31 spreekt.

Richard Wood, hoofdredacteur van het tijdschrift *Lingvaj Problemoj kaj Lingvo-Planado* (tussen haakjes een *must* voor alle taal*freaks* [excuseer ons deze twee slippertjes]) is een bescheiden man die zeker nooit zijn kandidatuur voor een Guinness-record zal insturen. Over hem wordt echter verteld dat hij de genoemde George Campbell met zijn 39 talen ver achter zich laat. In ieder geval verbaasde hij voor enkele jaren het Nederlandse publiek toen hij, als Amerikaan die nooit in de lage landen heeft gewoond, een interview in perfect Nederlands ten beste gaf. De Antwerpenaars verbaasde hij door te vertellen, toen hij over de straat wandelde die „Meir" heet, dat „meir" het oud-Nederlandse woord is voor „meer" en dat daar waarschijnlijk vroeger dus wel water zal geweest zijn en geen straat. Wat inderdaad klopt.

Boekenbon naar Duitsland
Onze boekenbon is reeds meer dan eens naar het buitenland gegaan. Nu echter voor het eerst pikte onze onschuldige kinderhand er een adres uit Duitsland uit en wel naar de heer S. Borremans. Hartelijk gefeliciteerd. U mag de boekenbon van 200 fr. eerstdaags verwachten!
Hebt u ook zin in een gratis boekenbon? Dat kan. Wat u moet doen is artikels over Esperanto of over taalproblematiek uitknippen en toezenden aan de redactie van Esperanto-Panorama, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen.

Esperanto
Wat fijn eens een stukje over „Esperanto" in uw krant te vinden. In 1977 begon ik die taal te leren. Eén jaar later had ik al een correspondentieadres in Polen. Nu heb ik er vier in vier verschillende landen. Ja hoor. Ik ben blij met Esperanto.
(Algemeen Dagblad, 8 aug. '84)

Bankbriefjes weldra in het Duits?
Het lijkt waarschijnlijk, dat de Belgische bankbriefjes weldra drietalig in plaats van tweetalig zullen worden gemaakt. De raad van de Duitstalige gemeenschap is in ieder geval van plan om een voorstel in die zin te bespreken.
Verwezen wordt o.m. naar het Zwitserse voorbeeld. De Zwitserse bankbiljetten zijn viertalig. Aangestipt wordt dat de Duitstalige gemeenschap van België ten minste even groot en belangrijk is als de Rethoromaanse bevolkingsgroep in Zwitserland.
(Het Laatste Nieuws, 14-15 juli 1984)

Onderzoekscentrum voor meertaligheid
Aan de UFSAL te Brussel is sedert 1977 een instituut verbonden dat door zijn specificiteit en origineel wetenschappelijk onderzoek over meertaligheid uitgegroeid is tot een van de belangrijkste en meest gereputeerde onderzoeksinstellingen over deze tematiek.
Het Onderzoekscentrum voor Meertaligheid van prof. P.H. Nelde is nu begonnen met de publikatie van een unieke internationale boekenreeks „Plurilingua".
Door zijn veelvuldige contacten met linguïsten over de hele wereld, draagt het OVM ertoe bij om ook de Belgische taal-

toestanden in een positiever daglicht te stellen. Dit betekent dat dat land, met zijn drie officiële talen, taalgemengde gebieden (en talrijke nog gesproken dialecten) uitermate aangewezen is om een vernieuwende bijdrage te leveren op het vlak van de „contactlinguïstiek".
De eerste vier boekdelen in de nieuwe reeks „Plurilingua" bevatten, naast theoretische bijdragen en tendensen, onderzoeksmethoden en modellen van contactlinguïstiek, o.a. studies over taalgemengde huwelijken, problemen van vroege tweetaligheid, de vereniging van bedreigde talen, de wetgeving en de taalconflicten. Voorts zijn er hoofdstukken over taalproblemen in Belgisch Luxemburg, contactlinguïsten over het Voerprobleem, onderzoek naar scholen en Brusselse taaltoestanden, het ontstaan van nieuwe talen in de Benelux e.d.
De „Plurilingua"-reeks verschijnt bij F. Dummler Verlag, Kaiserstraße 31-37 te D-5300 Bonn. Inlichtingen: OVM-UFSAL, Vrijheidslaan 17 te B-1080 Brussel.

(Gazet van Antwerpen, 24 mei 1984)

Commissie
In mijn onschuld vroeg ik: „Hoe laat begint de vergadering?" Van der Jagt zei: „Dat weet ik niet. Als ze er allemaal zijn". „Is er dan geen tijd vastgesteld?" „Afrikanen leven niet bij het uur". De Tupuri kennen maar drie mogelijkheden: morgen, middag of avond".
De volgende ochtend begreep ik waarom hij niet kon zeggen, wanneer de vergadering begon. De twaalf commissieleden kwamen niet alleen uit de omgeving maar ook uit Tsjaad, waar minstens 80 000 Tupuri wonen. Er waren er bij die meer dan 50 kilometer moesten afleggen in een land waar alle verbindingen door de burgeroorlog verstoord zijn.
Maar tegen tien uur waren ze er vrijwel allemaal en kon de vergadering op de missiepost beginnen.
De katholieken waren het meest uitgesproken: Alles in de indirecte rede zetten kan niet. Dan maken we van de bijbel een verhaal uit een ver verleden. Voor ons is de bijbel een boek voor nu, de bijbel is drama!
Een priesterstudent vond het verlossende woord. „Ik stel voor dat we normaal citeren, net als in het Grieks. Dat is niet zo vreemd als Taore denkt. Veel van onze mensen spreken ook Fulfulde en daarin wordt wel geciteerd. Als dit nieuwe testament uitkomt, zullen de mensen er snel aan gewend zijn. En bovendien, het is het boek van de Kerk en de pastoor kan uitleggen wat er bedoeld wordt. Ik zie geen enkel probleem".
Dat voorstel kreeg de unanieme steun van alle aanwezigen. En Taore kreeg de opdracht zijn vertaling in die zin te herzien. Dat betekende wel dat in het geschreven Tupuri een taalelement werd toegevoegd dat in het gesproken Tupuri niet bestaat. Bijbelvertalen kan ook taalvernieuwend werken.

(Kerk en Leven, 24 mei 1984)

Dochter Sacharov ontmoedigd
Ze moest een paar ontgoochelingen verwerken, de kranige stiefdochter van Nobelprijswinnaar Andrei Sacharov, toen ze

in Brussel was om te getuigen over het lot van haar stiefvader en haar moeder in de Sovjetunie.
Tatiana Jankelevitsj spreekt prachtig Engels. „Ik zal Engels spreken", vertelt ze, „dan is er geen tolk bij nodig". Maar dat kon in Brussel natuurlijk niet. Franstalige journalisten wilden dat er een tolk aan te pas zou komen, om van het Engels naar het Frans te vertalen.

(Gazet van Antwerpen, 29 mei 1984)

Belgies verwant aan Afrikaans?

Het Zuidafrikaanse blad *Die Vaderland* pakte onlangs uit met een ooggetuigenverslag over ons land. In een artikel, ons toegezonden door een lezer, kwam een Zuidafrikaanse zendelinge haar indrukken over België vertellen. Een getuigenis uit eerste hand...
Vooral de Belgische (Vlaamse?) vrouwen bleken voor Mw. Conradie een grote ontgoocheling: niet alleen zij die „in die algemeen slonserig en nie probeer nie om mooi en deftig te lyk nie", maar zijn zij ook "stug, onvriendelyk en selfs vyandig teenoor elke vreemdeling". Dat laatste begreep Mw. Conradie nochtans wel als zijnde een gevolg van onze vrees voor „groot en gevaarlike bure soos Frankryk, Duitsland en selfs Engeland".
De Belgische vrouwen lopen er dan ook steeds ongelukkig bij en bleken voortdurend op pad met een fiets met baby achterop en twee propvolle boodschappentassen aan het stuur.
Toch slaagde de Zuidafrikaanse zendelinge er klaarblijkelijk in enig contact te leggen met de Belgische inboorlingen. Daarbij kwam ze tot de merkwaardige vaststelling dat bijvoorbeeld de autochtonen van het „tuisdorp Vilfoorde" warempel „Belgies" praten, een taaltje dat ondanks „eiennaardige verskille" verwant bleek te zijn aan het Afrikaans.

(Gazet van Antwerpen, 12 maart 1984)

Spaans in New York

Of men in New York City Spaans spreekt of niet, men krijgt er zijn elektriciteitsrekening in twee talen. En dan hebben we het nog niet over de wegwijzers of de reclame in de ondergrondse. Het fenomeen nam dusdanige afmetingen aan dat het stadsbestuur het nodig achtte de ambtenaren eraan te herinneren dat Engels de „voertaal" is. Maar het zal de ambtenaar niet misstaan Spaans te leren, zodat hij diegenen van dienst kan zijn die „taalkundig gehandicapt" zijn.
New York City heeft twee dagbladen, twee televisiestations en verscheidene radiozenders voor de Spaanstalige minderheid. Volgens recente tellingen is die meer dan twee miljoen zielen groot.

(Het Volk, 10-11 maart 1984)

Tweetalig

Toeristen die de omgeving van Hastière, in de provincie Namen, aandoen, zullen voortaan een wandelroute rond de dorpskerk kunnen volgen waarvan alle aanwijzingen tweetalig zijn: in het Frans en... het Waals.

(Het Volk, 3 mei 1984)